

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Кафедра психології, філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.15. Експериментальна психологія

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

галузь знань 5 Соціальні та поведінкові
науки

спеціальність 053 Психологія

освітньо-професійна програма Психологія

форма(и) навчання денна та заочна

Київ-2025 рік

**Інформація про розробника(ів) та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни
(науковий ступінь, вчене звання, посада)

Кандидат психологічних наук, доцент

Світлана МІТИНА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних
наук

Протокол № 1 від 25.08.2025

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-
наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025

Голова НМР

Сергій ГУБАРОВ

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну.
2. Опис навчальної дисципліни.
  - 2.1. Анотація навчальної дисципліни.
  - 2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни.
  - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки:
  - 2.4. Формат проведення дисципліни.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура та обсяг навчальної дисципліни.
6. Інформація про індивідуальне завдання.
7. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.
8. Політика дисципліни.
9. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.
10. Рекомендовані джерела інформації.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Експериментальна психологія, ОК2.15.	
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл загальної підготовки	
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 5-й семестр	
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)	<i>заочна</i>
Кількість кредитів	4	4
Загальна кількість годин, в тому числі:	120	120
• аудиторні години	44	10
лекції	20	6
<i>семінарські</i>	24	4
<i>практичні</i>	-	-
• самостійна робота	76	110
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	5-й семестр – екзамен	
1.6. Інформація про консультації	<i>Згідно затвердженого графіка консультацій</i>	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Мітіна Світлана Володимирівна (кандидат психологічних наук, доцент)	
1.9. Контактна інформація викладача	mitina.svitlana@tnu.edu.ua	

2. Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни. Програма навчальної дисципліни «Експериментальна психологія» складено відповідно до освітньої програми “Психологія”. Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти ознайомитися з методологічними основами експериментальної психології, надати уявлення про загальні закономірності та принципи експериментального дослідження психіки, планування експериментального дослідження; розуміння структури, етапів та типів експерименту; основних складових експерименту: змінні, гіпотези, планування, обробка та інтерпретація результатів дослідження; формування та розвиток професійне та особистісно важливих якостей майбутніх фахівців.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох модулів, в які входять одинадцять тем.

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи експериментальної психології,
Модуль 2. Експериментальне дослідження психіки.

Модуль 3. Методи обробки, аналізу та інтерпретація результатів експериментального дослідження.

2.1. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Мета дисципліни «Експериментальна психологія»: забезпечення формування цілісної системи знань про основні поняття, категорії, методологічні основи експериментальної психології, формування компетенцій щодо планування та проведення експериментального дослідження; обробки та інтерпретації емпіричних даних.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- Сформуванню у студентів цілісної системи знань з питань розвитку експериментального методу в дослідженні психіки, уявлення про закономірності планування та проведення експериментального дослідження психіки та соціально-психологічних процесів.

- Ознайомити студентів із основними методами психологічного дослідження, з сутністю, структурою, типами експерименту; основними його складовими, методами обробки та інтерпретація результатів дослідження.

- Сформуванню компетентності щодо планування та проведення експериментального дослідження; розуміння поняття змінної, види гіпотез та правила їх побудови; ролі методів математичної статистики при обробки результатів експериментального дослідження та формулювання висновків.

2.2. Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити:

Загальна психологія з практикумом

Постреквізити:

курсів роботи,
переддипломна практика
кваліфікаційна робота бакалавра.

Формат проведення дисципліни

Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й онлайн), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, або самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань).

Під час навчання використовуються наступні форми та методи: проблемна лекція, технологія розвитку критичного мислення (трифазова модель виклик-осмислення-міркування), використання моделі антропоцентричної системи для демонстрації закономірностей еволюційного руху наукової психологічної думки, дискусія за результатами обговорення завдань самостійної роботи, дискусії за результатами обговорення доповідей.

Віртуальне навчальне середовище використовуватиметься у разі роботи в режимі онлайн – Google Classroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою Google Meet.

Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom, корпоративну пошту, а також у месенджерах Telegram

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК 6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації .

СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

1. Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки .

ПР 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога .

Шифр ПР	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики/методи оцінювання
<i>ПР1</i>	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	Методи проблемно-орієнтованого навчання Дискусія	Проблемні завдання, Питання для обговорення (семінар) Викладання з з використанням презентації
<i>ПР3</i>	Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	Пояснення	Оцінювання самостійних робіт
<i>ПР4</i>	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	Пояснення	Оцінювання практичних завдань, написання звіту за результатами досліджень
<i>ПР 5.</i>	Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	Пояснення демонстрація	Оцінювання практичних завдань, Самостійних робіт

ПР7	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки .	Пояснення Дискусія	Підготовка звіту
ПРН16	Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога .	Розповідь, дискусія	Підготовка та захист презентацій

4. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					у тому числі					
		Л	П р	С	Л б	СР	Л	Пр	С	Лб	СР	
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13	
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи експериментальної психології												
Тема 1. Предмет і завдання експериментальної психології.	8	1		2		5	0,5	0,25				10
Тема 2. Історія становлення експериментальної психології як науки	9	1		2		5	0,5					10
Тема 3. Методи та напрямки сучасної експериментальної психології. Методологічний апарат дослідження.	14	2		6		6	0,5	0,25	0,5			10
Модуль 2. Експериментальне дослідження психіки.												
Тема 4. Експеримент у системі методів наукового дослідження психіки.	12	2		4		6	0,5		0,5			9
Тема 5. Стратегії планування експериментального дослідження та гіпотези в структурі психологічного дослідження.	14	2		2		10	0,5		0,5			13
Тема 6. Змінні в експериментальному дослідженні та їх	9	2		2		5	0,5	0,25				8

контроль.											
Тема 7. Валідність експериментального дослідження психіки .	13	2		2		9	1	0,25			12
Тема 8. Поняття та характеристика вибірки психологічного дослідження.	10	2		2		6	0,5		0,5		9
Модуль 3. Методи обробки, аналіз та інтерпретація результатів експериментального дослідження.											
Тема 9. Математико-статистична обробка результатів психологічних експериментів.	10	2		2		6	0,5		0,5		9
Тема 10. Параметричні та непараметричні критерії. Сутність кореляційного аналізу.	10	2		2		6	0,5		0,5		9
Тема 11. Узагальнення та інтерпретація результатів експериментального дослідження.	12	2				10	0,5				9
<i>РАЗОМ</i> <i>годин</i>	120	20		24	-	76	6	1	3	-	110
<i>кредитів</i>	4										
<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	екзамен										

4.1. Тематика семінарських занять

П/н	Теми семінарських занять	Кількість годин за формами здобуття освіти	
		Очна (денна)	заочна
1.	Історія становлення та розвитку експериментальної психології.	2	0,5
2.	Методологічні основи експериментальної психології	6	0,5
3	Неекспериментальні методи дослідницької роботи в психології.	4	0,5
4	Експеримент в психологічних дослідженнях	2	0,5
5	Стратегії планування експериментального дослідження та гіпотези в структурі психологічного	2	0,5

	дослідження.		
6	Змінні в експериментальному дослідженні та їх контроль.	2	
7	Вибірка психологічного дослідження.	2	0,5
8	Методи аналізу та інтерпретації результатів експериментального дослідження	2	0,5
9	Параметричні та непараметричні критерії, вимоги до їх застосування. Сутність кореляційного аналізу.	2	0,5
	УСЬОГО	24	4

4.2. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Аналіз першоджерел, складання опорного конспекту з вивченої теми, підготовка повідомлення, розробка схеми спостереження, складання анкети, формулювання наукової проблеми, методологічного апарату дослідження,	Письмовий звіт (модуль I)
2.	підготовка повідомлення, розробка презентацій по темі, визначення формулювання гіпотези (теоретичної, емпіричної, статистичної), складання схем, таблиць.	Письмовий звіт (модуль II)
3.	Кількісна та якісна обробка результатів психодіагностики, написання звіту, розробка презентацій по темі.	Письмовий звіт (модуль III)

4.3. Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин за формами здобуття освіти	
			очна (де)	заочна
1.	Тема 1. Предмет і завдання експериментальної психології.	Аналіз літератури. Виконання практичного завдання. №1 (формулювання наукової проблеми)	5	10
2.	Тема 2. Історія становлення експериментальної психології як науки	Аналіз літератури. Підготовка до семінару (підготовка повідомлення, розробка презентацій по темі)	5	10
3.	Тема 3. Методи та напрями сучасної експериментальної психології. Методологічний апарат дослідження.	Аналіз літератури. Виконання практичного завдання №2 (визначення методологічного апарату дослідження).	6	10
4.	Тема 4. Експеримент у системі методів наукового дослідження психіки.	Аналіз літератури. Підготовка до семінару (підготовка повідомлення, розробка презентацій по темі)	6	10
5.	Тема 5. Стратегії планування експериментального дослідження та гіпотези в структурі психологічного дослідження.	Аналіз першоджерел (підготовка повідомлення, розробка презентацій по темі); вирішення практичних завдань (визначення формулювання гіпотези)	10	10
6.	Тема 6. Змінні в експериментальному дослідженні та їх контроль.	Аналіз практичних ситуацій. Виконання практичного завдання №3.	6	10
7.	Тема 7. Валідність експериментального дослідження психіки .	Аналіз практичних ситуацій. Виконання практичного завдання №4 (складання таблиць).	10	10
8.	Тема 8. Поняття та характеристика вибірки психологічного дослідження.	Аналіз літератури. Підготовка до семінару (підготовка повідомлення, розробка презентацій по темі). Аналіз практичних завдань.	6	10
9.	Тема 9. Математико-статисти-	Аналіз літератури.	6	10

	стична обробка результатів психологічних експериментів.	Аналіз практичних завдань (підготовка повідомлення, розробка презентацій по темі).		
10.	Тема 10. Параметричні та непараметричні критерії, вимоги до їх застосування. Сутність кореляційного аналізу.	Вирішення практичних ситуацій. Підготовка до семінару (підготовка повідомлення, розробка презентацій по темі).	6	10
11.	Тема 11. Узагальнення та інтерпретація результатів експериментального дослідження.	Кількісна та якісна обробка результатів індивідуальної психодіагностики, написання звіту.	10	10
	Всього		76	110

4.4. Інформація про індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни: реферати, доповіді, есе та інші види індивідуальних завдань, запропонованих викладачем, сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ охоплює усі основні теми дисципліни.

При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

5. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

У разі роботи в режимі онлайн використовується віртуальне навчальне середовище – Google Classroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. У режимі дистанційного навчання вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування тощо.

Також використовується корпоративна пошта, що забезпечує можливість листування з викладачем.

В офлайн режимі для проведення занять використовуються матеріально-технічні ресурси: аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням, що відповідають санітарно-гігієнічним нормам, створюють фізичний простір, необхідний для досягнення, передбачених ОП, програмних результатів навчання. Придбані меблі відповідають ергономічним вимогам, а їх кількість достатня для розміщення ліцензованого обсягу здобувачів.

Ауд.207 – Спеціалізована аудиторія «Музей Родовід», стільці з попітром (а також аудиторії 219, 224)

Телевізор KIVI 65 Smart TV модель 65U730QB з кріпленням настінним CHARMOUNT (2024)

Приміщення забезпечені Інтернетом (wi-fi). Wi-Fi адаптер TR Link TL-WIN722N Wireless N Adapter 150 Mbps USB 2/0

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Силабус дисципліни
- 2) Робоча програма
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до семінарських, практичних занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі, силабусі.
- 5) Певні джерела інформації в електронному форматі розміщено в Гугл-класі

6. Політика дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Обов'язковим є прояв нульової толерантності до жодних форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що індивідуальне завдання та доповіді до семінарських занять здобувачів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Під час тестування користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем.
Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Інструмент ШІ має обмежене застосування у навчальному процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання для складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при складанні

	ні словника психологічних термінів; 3) при розгляді дискусійних питань психологічної науки – для формулювання питань для обговорення під час семінарського заняття
Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати, копіювати контент з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані джерела
Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів. У випадку епідеміологічного режиму виконують всі настанови протиепідеміологічних дій: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики тощо.
Політика щодо відвідування	Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, семінари та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Недопустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних причин. Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача)
Політика дедлайну	Завдання має бути виконане у встановлені строки, якщо необхідно, то розміщене у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Для отримання максимальних балів до заліку обов'язковим є усний захист доповідей, есе на семінарських заняттях. У разі відсутності на семінарському занятті, доповідь, презентація прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через тиждень після того як відбувся семінар з відповідної теми (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 1 бал). Аналогічним є дедлайн щодо виконання тестових завдань.
Політика визнання та перезарахування здобувачу результатів	Визнаються результати навчання здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Поло-

навчання з навчальної дисципліни	ження про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність
Політика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Визнання результатів відбувається відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті
Порядок відпрацювання пропущених занять	Відпрацювання пропущених занять з поважної причини у вигляді захисту доповідей, есе, презентацій проводиться на останньому семінарському занятті зі змістового модулю або останньому занятті в семестрі. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається шляхом письмового виконання завдань, передбачених темою заняття. Такі завдання не зараховуються як такі, що були захищені!
Політика оцінювання	Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленим Міністерством освіти і науки та базується на формульованому оцінюванні (самооцінювання і взаємооцінювання), яке передуює підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	<i>Перескладання підсумкової оцінки</i> з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини. Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену чи заліку
Політика про можливості навчання осіб із особливими освітніми потребами	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)

7. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

8.1. Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Формою підсумкового контролю за навчальною дисципліною є екзамен.

Контрольні заходи включають поточний контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і за результатами виконання завдань самостійної роботи. Передбачені такі види контрольних заходів: усна співбесіда під час семінарських та практичних занять, усний захист повідомлень за темою семінарського заняття, перевірка письмового звіту за результатами виконання письмових завдань.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Порядок проведення екзамену визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ТНУ імені В.І. Вернадського.

Екзамен проводиться у письмовій формі. Кожен білет вкладається 2 теоретичних питання та 10 тестових питань закритої форми. Кожна правильна відповідь теоретичного питання оцінюється в 15 балів за тестове питання 1 бал.

Здобувачу, який **не набрав прохідного мінімуму (36 балів)** з навчальної дисципліни, - до екзамену не допускається. Він отримує незадовільну оцінку і вважається таким, що має академічну заборгованість. Для ліквідації академічної заборгованості здобувач освіти має набрати мінімальну кількість балів – 36 і скласти екзамен за питаннями, поданими в силабусі.

8.2. Методи контролю та оцінювання

усне опитування

перевірка письмових робіт

перевірка звіту індивідуального дослідження

захист доповідей до семінару, презентацій

8.3. Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання захисту доповідей на семінарському занятті:

3 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

2 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, може не вистачати аргументації в поясненнях. Допускаються несуттєві неточності.

1 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом. Має суттєві помилки у відповіді.

Критерії оцінювання доповнення / участі в дискусіях:

2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивне доповнює обговорення теми;

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

Критерії оцінювання презентації

Презентація - це наочне представлення результатів самостійної роботи здобувача з опрацювання обраної теми, питання, завдання тощо.

Мета презентації – набуття здобувачем навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження. Критерії оцінювання наведені у таблиці 5.

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, доповіді

Кількість балів	Мета	Висновки	Ключові положення	Структура
<i>3 бали</i>	Всі частини пов'язані з метою і предметом дослідження та містять важливі твердження за темою дослідження	Результати дослідження узагальнюються метою формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження	Матеріал має в основі ключові положення, які повністю розкривають тему дослідження	Дослідження надає інформацію в логічній послідовності і завершується викладенням важливих моментів дослідження
<i>2 бали</i>	Матеріал містить важливі твердження за темою дослідження, але містить не відповідну темі інформацію	Деякі висновки є недостатньо обґрунтованими	Дослідження має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією	Дослідження має певну непослідовність викладу теми дослідження
<i>1 бал</i>	Матеріал має опосеред-	Висновки є нелогічними	У ключових положеннях від-	Дослідження має непослі-

	коване відношення до теми дослідження	або недостатньо обґрунтованими	чувається нестача інформації, що необхідна для поточення висновків	довність у викладі теми
--	---------------------------------------	--------------------------------	--	-------------------------

Критерії оцінювання практичних завдань:

4 бали - здобувач у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову, додаткову літературу та інформаційні ресурси, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження;

3 бали - здобувач у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності;

2 бали - в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, наявні суттєві неточності;

0-1 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповідях чи в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань самостійної роботи.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів *підсумкового (семестрового) контролю*, є такі:

- виконання всіх *видів навчальної роботи*, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер *знань* навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння *застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати *достовірність* одержаних результатів

9. Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача

для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять та екзамену

Поточне оцінювання та самостійна робота											Всього балів	
модуль 1			модуль 2					модуль 3			За підсумку модулів / тем занять та СР	Екзамен
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10		40
15 балів			25 балів					20 балів				
Порогові бали											0-60	0-40
Загальна рейтингова оцінка											100	

9.3. Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Значення оцінки
		для екзамену	для заліку	
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	«зараховано»/«passed»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»		Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів			Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»		Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60 - 68 балів			Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	«не за- раховано»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)	/ «failed»	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Історія розвитку експериментальної психології.
2. Місце експериментальної психології в системі психологічних знань.
3. Основні завдання експериментальної психології на сучасному етапі.
4. Предмет та методологічні основи експериментальної психології.
5. Проблеми експериментального дослідження психіки.
6. Поняття наукового дослідження: структура, види, принципи.
7. Класифікація методів психологічних досліджень.
8. Загальнонаукові дослідницькі методи.
9. Психологічне спостереження. Види.
10. Помилки психологічного спостереження.
11. Бесіда як психологічний метод дослідження.
12. Психологічне тестування. Валідність і надійність тесту.
13. Порівняльна характеристика загальнонаукових дослідницьких методів:
спостереження, вимір і експеримент.
14. Поняття психологічного експерименту, його особливості.
15. Види експериментального дослідження.
16. Ідеальний і реальний експерименти.
17. Природний та лабораторний експерименти.
18. Констатуючий та формуючий експеримент у психології.
19. Валідність та надійність експерименту.
20. Фактори, що порушують валідність та надійність психологічного експерименту.
21. Експериментальна вибірка й способи її створення. Репрезентативність вибірки.
22. Характеристика стратегій добору досліджуваних у вибірку.
23. Поняття про експериментальну й контрольну групи.
24. Види артефактів у психологічному експерименті та засоби їх уникнення.

25. Етичні принципи проведення психологічного дослідження.
26. Гіпотеза наукового дослідження, види гіпотез.
27. Нуль-гіпотеза і значущі результати дослідження.
28. Види змінних. Методи виміру змінних.
29. Критерії якості виміру змінних: об'єктивність, надійність, валідність.
30. Контроль змінних у психологічному експерименті.
31. Етапи експериментального дослідження в психології.
32. Визначення об'єкта й предмета наукового дослідження.
33. Постановка проблеми наукового дослідження.
34. Класифікації експериментальних планів
35. Кореляційне дослідження.
36. Формувальний експеримент: особливості й область застосування.
37. Психологічний вимір. Типи вимірювальних шкал.
38. Методи математичної обробки результатів психологічного дослідження.
39. Якісна і кількісна обробка даних експериментального дослідження.
40. Інтерпретація й узагальнення результатів дослідження.
41. Форми подання результатів наукового дослідження.
42. Можливі помилки узагальнення експериментальних даних.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бедан В.Б. Експериментальна психологія. Курс лекцій: для студентів-психологів факультету психології, політології та соціології. Одеса. НУ «ОЮА», 2020. 102 с.
2. Галян О.І., Галян І.М. Експериментальна психологія: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2012. 400 с.
3. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2017. 208 с.
4. Литвин А. В., Коваль І. С., Яремко Р. Я. Експериментальна психологія : навч. посіб. / Львівський державний університет безпеки життєдіяльності . Львів : ЛДУБЖД, 2024. 316 с.
5. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 360 с.
6. Малхазов О. Р. Експериментальна психологія: практичний посібник. Київ: Талком, 2020. 321 с.
7. Мітіна С.В. Методи математичної статистики у психологічних дослідженнях: навчально-методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт для здобувачів закладів вищої освіти спеціальності «Психологія». Київ: Вид-во ТНУ, 2024. 63 с.

Додаткова література

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень в психології: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 360 с.
2. Копець Л. Класичні експерименти в психології: навчальний посібник. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 283 с.
3. Кравчук С. Л. Експериментальна психологія: теорія і практика психологічного експерименту: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Київський університет, 2008. 286 с.
4. Практична психологія: навч. посіб. для студ. вис.навч. закл. / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, С.М. Миронець та ін. Київ: Київ.нац.торг.- екон. ун-т, 2017. 728 с.

Інформаційні ресурси.

1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Інститут психології імені Г.С. Костюка. Національної Академії педагогічних наук України. Режим доступу: <http://psychology-naes-ua.institute/>